

CHARLIE I LA FABRICA DE XOCOLATA

- . Guia didàctica per al professorat
- . Material adreçat a l'alumnat

Fitxa tècnica

TÍTOL	Charlie i la Fàbrica de Xocolata (Charlie and the chocolate factory)
DURADA	115'
NACIONALITAT i AN	EEUU, 2005
DIRECTOR	Tim Burton
ACTORS i ACTRIUS	Johmmy Depp (Willie Wonka) Freddie Highmore (Charlie Bucket) Helena Bonham Carter (Sra. Bucket) David Kelly (Avi Joe) Noah Taylor (Sr. Bucket) Christopher Lee (Doctor Wonka)
GUIÓ	John August (a partir d'una novel·la juvenil de Roald Dahl)
PRODUCCIÓ	Bruce Berman i Felicity Dahl.
MUNTATGE	Chris Lebenzon
MÚSICA	Danny Elfman (també cançons)
FOTOGRAFIA	Philippe Rousselot

Sinopsi

Charlie és un nen somniador que viu de manera molt humil amb la seva família en una caseta de fusta situada a les rodalies d'una gran ciutat. Aquesta població està presidida per una misteriosa fàbrica de xocolata que resta tancada des de fa uns quants anys, però que de forma estranya funciona malgrat no tenir cap tipus de mà d'obra coneguda.

Quan era més jove, un dels quatre avis de Charlie, el iaio Joe, va treballar a la fàbrica i sempre explica al seu nét els dolços extraordinaris que es produïen gràcies a l'enginy creatiu de W. Wonka, l'enigmàtic creador de la fàbrica.

De manera sorprenent, W. Wonka, anuncia a tothom que ha amagat cinc bitllets daurats entre les rajoles de xocolata. Cada un d'ells proporcionarà a qui el trobi la possibilitat de visitar les instal·lacions de la factoria i gaudir dels grans plaers que ella amaga. La notícia s'escampa i, immediatament, els habitants d'arreu del món es posen frenèticament a buscar els preuats bitllets.

Els afortunats són cinc nens de procedència i caràcter ben diferent: Veruca Salt, nena mimada i consentida; Augustus Gloop, menjador compulsiu, sobretot de xocolata; Violet Beauregard, mastegadora professional de xiclet i molt competitiva; Mike Teavee, viciat dels videojocs, i Charlie, a qui un cop de sort ha permès descobrir l'últim bitllet daurat. Tots plegats, acompanyats pel familiar que ells mateixos decideixin, seran els convidats de W. Wonka.

L'aventura dins de la fàbrica està servida i els nens i els seus familiars (Charlie ha decidit emportar-se el seu avi Joe) les viuran sota l'atenta mirada de W. Wonka, que demostra tenir un comportament molt particular, entre divertit i esbojarrat, i els umpa lumpa, uns petits personatges que conviuen i fan funcionar tots els mecanismes de la gran indústria.

Al final, Charlie serà el guanyador i aconseguirà fer sortir de la pobresa la seva família així com propiciar el retrobament entre Wonka i el seu pare, un dentista que, des de feia molts anys, no es parlava amb el seu fill. Un final feliç per a un conte entre sarcàstic i entranyable molt en la línia de les històries escrites per Roald Dahl.

GUIA DIDÀCTICA PER AL PROFESSORAT

Etapea recomanada: Primària

Tema principal i possibles subtemes que tracta la pel·lícula

- La xocolata. Origen i consum
- Les relacions familiars
- L'atzar i la sort
- La bona i la mala educació
- Les afeccions i els hobbies
- L'excentricitat

- La fantasia i la màgia

Relacions que es poden establir amb altres temes, amb fets actuals...

- Producció i distribució d'un producte manufacturat
- Publicitat
- L'atur
- L'alimentació
- Els invents
- Els dentistes i les ortodòncies
- Els videojocs

Objectius formatius

- Descobrir el món de la xocolata a nivell cultural, històric i alimentari.
- Analitzar les diferents relacions familiars que es poden donar en la nostra societat.
- Aprendre a valorar diferents tipus d'oficis i professions.
- Valorar la importància de les normes de comportament.

Recomanacions per visualitzar la pel·lícula a l'aula

La pel·lícula *Charlie i la fàbrica de xocolata*, de Tim Burton, està basada en el llibre homònim de Roald Dahl, un autor ideal per ser llegit per nens i nenes de cycle mitjà i superior de Primària. Ajudar a descobrir aquest gran escriptor a l'alumnat és un dels millors regals lectors que un/a mestre/a els pot oferir. Si encara no heu gaudit amb l'obra d'aquest magnífic autor anglès, us recomanem que ho feu com més aviat millor. Si trobeu interessant aquest autor, descobriu amb els nens i les nenes la seva extensa bibliografia que trobareu a qualsevol biblioteca.

El visionat de *Charlie i la fàbrica de xocolata* és una bona forma d'acostar els i les nostres alumnes al cinema de qualitat pensat per a ells i elles. No es tracta d'una proposta comercial sinó d'una adaptació acurada del llibre de Dahl que

conté una alta dosi de qualitat cinematogràfica a nivell artístic i un bon acabat professional.

Proposta d'activitats

1. Abans de veure la pel·lícula

- La xocolata es fon a una determinada temperatura. Descobriu amb els infants què significa el terme *fondre's*, què vol dir *punt de fusió*, a quina temperatura es fonen alguns materials com el gel, el ferro...
- En Charlie troba un dels bitllets daurats per pura sort. Proposeu als/a les alumnes que busquin als diccionaris les paraules "sort" i "xamba", que comparin les definicions de les dues entrades i decideixin si totes dues volen dir o no el mateix. A continuació, cal que descriguin situacions on la sort i la xamba juguen papers importants en el desenvolupament dels fets. Aquestes situacions es poden escriure i il·lustrar.
- Tot el jardí de Willie Wonka és ple de menges delicioses i els nens convidats se n'atipen de debò. Inicieu un llistat de dues entrades que acullin els menjars que agraden i els que no agraden als nens i nenes de la vostra classe. Aquesta activitat pot ser l'inici de moltes altres relacionades amb l'alimentació.
- Durant la lectura del llibre descobrim que Willie Wonka és un personatge molt peculiar. Demaneu que els/les alumnes el dibuixin amb cura i atenció i descriguin minuciosament per escrit com és el seu físic i com va vestit. Aquesta descripció es pot estendre al seu caràcter i a la relació tan especial que té amb el seu pare dentista.

2. Després de veure la pel·lícula

2.1. Activitat prèvia

- Willie Wonka és un mestre xocolater capaç de crear els dolços de xocolata més exquisits. Suïssa i Bèlgica tenen la fama de ser el paísos bressol dels més afamats mestres xocolaters. Busqueu informació sobre aquests personatges i els seus descobriments. Amb la informació i diferents receptes, podeu muntar un fantàstic llibret sobre la xocolata.
- La majoria de nens que surten a la pel·lícula són uns malcriats. Roald Dahl, l'autor del relat en què s'inspira el film, era inflexible vers el comportament de les criatures mal educades i dels pares que viciaven els infants. En gran grup, establiu una discussió sobre aquest tema, entre tots traieu-ne les conclusions oportunes i il·lustreu-les amb dibuixos que mostrin de manera còmica els moments àlgids d'algunes rebequeries infantils.

2.2. De les expectatives a la realitat

•Els avis d'en Charlie són uns vellets molt particulars. Primer, demaneu als infants que descriguin el seu comportament i caràcter. Aquesta activitat la poden portar a terme primer en petits grups i, recollint totes les seves aportacions, crear la descripció definitiva dels personatges.

•A continuació, cada nen/a explicarà per escrit com són els seus avis. Podeu seguir la següent guia o fer la que més convingui al vostre grup. Els meus avis:

- Arbre genealògic de la meva família.
- Com són físicament i de caràcter.
- Com ajuden als de casa meva.
- Una història que ells m'han explicat.
- Un joc que ells m'han ensenyat a jugar.

•La família d'en Charlie és pobra i a casa seva, com a plat principal i únic, es menja una sopa de col molt senzilla i poc nutritiva. Descubrim receptes de sopes senzilles com les de pa, ceba, brou vegetal... Comparem els ingredients que utilitzem per confegir aquestes menges amb altres més elaborades i calòriques com l'escudella de Nadal, el *cocido madrileño* i altres. Demanar receptes als avis ens pot ajudar a portar a terme aquest suggeriment de treball. Com a cloenda del treball podeu compilar totes les receptes.

•El pare d'en Charlie treballa en una feina ben avorrida. Suggerim als infants que expliquin per escrit una feina divertida, o un treball d'escola que ens agradi molt de fer. Ajudem-los a argumentar el perquè.

•En petit grup, recollim solucions per aconseguir que una feina avorrida i monòtona se'ns faci menys feixuga (per exemple: escoltar música, fer petites parades, deixar volar la imaginació...). Finalment, posem en comú les diferents propostes.

•Charlie té uns avis que se l'estimen molt. Per animar-lo davant la dificultat de trobar un dels preuats bitllets daurats, una de les àvies li explica que "No hi ha res impossible". Ara és un bon moment per descobrir i parlar amb grup sobre "coses impossibles amb les quals somniem". Procureu que la conversa no derivi vers somnis excessivament materialistes, ja que la conversa pot quedar força deslluïda. Recolliu-ne els resultats obtinguts.

•En Willie Wonka ha posat 5 bitllets daurats dins de les rajoles de xocolata. Cinquanta anys enrere, quan els avis dels/de les vostres alumnes eren joves, totes les xocolates portaven cromos de futbol de països exòtics... Eren una mica diferents dels que porten els productes de rebosteria industrial actuals. Segur que a casa dels avis trobaran algun àlbum d'aquests cromos. Proposeu que els portin a l'aula i que cada portador comuniqui a la resta del grup les històries que els han explicat els seus avis. Si ho trobeu convenient i teniu "l'avi adequat", munteu una trobada entre els/les alumnes i aquesta persona. Segur que, entre tots, realitzareu una fructífera sessió d'expressió i comprensió oral.

•Charlie viu en una caseta de conte. Demaneu als nens i a les nenes que, en petits grups, la recordin i la descriguin. Aquesta caseta és molt pobra, però tota la família s'apanya com pot per viure-hi. Els contes ens proporcionen un grapat de casetes, cases, castells i palaus. Feu un exhaustiu repàs d'aquestes narracions i definiu com són aquests habitatges. Trieu aquells que agraden o interessin més als infants. Ara ve el moment de dibuixar-los, explicar per escrit o de manera oral com són, quin personatges els habiten... Demaneu-los també que siguin detallistes i procurin realitzar els dibuixos i descripcions de manera acurada.

•El pare de Charlie treballa en una cadena de producció d'una empresa de pasta dentífrica, un treball avorrit i força monòton. El treball en cadena queda magníficament parodiat al film *Temps moderns*, de Charles Chaplin. Visioneu amb el grup classe aquesta pel·lícula o el fragment on es mostren les penúries de Chaplin a la cadena de muntatge. Passar-ho bé comentant les peripècies del personatge serà el principal suggeriment de treball que us proposem. Si ho trobeu adient, els nens i les nenes podran explicar de manera ordenada, en forma oral o escrita i en petits grups, les diferents situacions que mostra l'escena.

•En Charlie només rep un regal d'aniversari: una rajola de xocolata. Quins regals ens han fet a nosaltres pel nostre aniversari? I per reis? De quin en tenim un millor record? Quins conservem amb il·lusió? Fóra interessant descriure situacions i regals i establir una discussió sobre la qualitat, quantitat, oportunitat i necessitat de fer regals. Ara que parlem d'il·lusions, formulem als nens i a les nenes unes preguntes ben compromeses: què ens fa il·lusió?, què ens desil·lusiona? Una oportunitat per encetar unes interessants reflexions i recollir-ne les seves conclusions.

•El pare d'en Charlie queda a l'atur. Què comporta quedar en aquesta situació? Una reflexió col·lectiva que pot contenir, entre altres, punts com els següents:

- Pèrdua del lloc de treball i intranquil·litat
- El subsidi d'atur
- El problema de buscar una nova feina
- Les protestes dels treballadors. Les vagues
- Les Empreses de Treball Temporal (ETT)

Per treballar aquest suggeriment també podeu veure el film *Billy Elliot quiero bailar*, de Stephen Daldry, que us ajudarà a il·lustrar molt convenientment el tema.

•A través d'un sorteig assignem a cada nen/a de la classe el nom i l'adreça d'un/a company/a. Es demana que aquest sorteig sigui secret. Cada alumne/a ha de dissenyar un "bitllet de la sort" amb un missatge també de bona sort al darrere. El missatge ha d'estar convenientment decorat i, evidentment, sense faltes d'ortografia. Per correu postal, cada nen/a enviarà el missatge al company/a que li ha designat la sort. Una vegada rebuts tots els missatges, es porten a classe i es llegeixen en comú. Si els/les alumnes

disposen de correu electrònic, també es pot realitzar el suggeriment per aquest mitjà.

- La gespa del gran jardí de Willie Wonka és dolça i feta de sucre. Descubrim la gespa dels camps de futbol i dels parcs. Quina planta s'utilitza per cobrir tanta extensió de terreny? Com se'n té cura?...
- Si cal, busqueu poemes (com el que us oferim) que parlin d'herba, o que estiguin relacionats amb el color verd, i decoreu-los.

Cançó de la gespa trista

Un barber
(destre,
insistent
i puntual),
em retalla,
sense mesura,
la cabellera
amb massa cura.

- Violet Beauregard té la mania de mastegar constantment xiclet. Aquesta afecció acabarà tornant-la tan flexible com aquest tipus de goma de mastegar. Inicieu la recerca sobre el xiclet: invenció, fórmula base, diferents classes... I, a partir del xiclet i de la Violet Beauregard, estudeu diferents cossos elàstics i les seves propietats.
- “Les gomes” és un joc que es va posar de moda ja fa uns quants anys i que “entra i surt” (com molts d'altres) als patis de les nostres escoles. És un joc que permet l'educació de la coordinació i de l'agilitat. A partir de l'estudi dels cossos elàstics es pot tornar a introduir entre el vostre alumnat.
- La góndola discorre per un túnel ràpid i sorprenent. Els túnels com els que circulen els trens o els passatges del terror dels parcs d'atraccions són divertits, esgarrifosos i agraden molt als infants. Explicar sensacions, sentiments de por i frisança de manera oral o escrita i dibuixar els diferents personatges que viuen (o imaginem que viuen) en aquests llocs foscos i tenebrosos, resultarà un suggeriment emocionant.

Si voleu un llibre de por per ser llegit pel mestre o per la mestra en veu alta a l'aula, us recomanem *Habitació 13*, de Robert Swindells (Editorial La Magrana).

- Al film s'explica la festa de Halloween. Actualment aquesta festa anglosaxona s'està introduint a casa nostra. Els nens i les nenes de les nostres escoles es troben “partits” entre les dues possibilitats (la tradicional catalana i l'anglesa) i acaben fent una barreja amb ambdues celebracions. Treballeu a classe les característiques de cada festa, compareu-les i busqueu entre tots i totes les diferències i les similituds.

Us oferim un poema de Lola Casas, del llibre *Anem de Festa* (Editorial Baula), per il·lustrar la situació.

Festa grossa

*Per Tots Sants,
capes i mocadors grans.*

*Per Tots Sants, castanyes,
dolços panellets
i caragols amb banyes.*

*Per Tots Sants,
Halloween,
la festa dels americans,
que gaudeix de gran renom
i (sembla)
que agrada a tothom!*

*Ves per on!
Dues festes
(totes juntes!)
de cop celebraré.
Em faré un tip de castanyes,
panellets endraparé
i de dimoni
o vampir
segur que em disfressaré.*

*I, amb la panxa ben plena
(i convenientment disfressat)
a passejar pels carrers
sortiré
amb tota la colla.
Quina gresca
que m'espera !
Vatua l'olla!*

•Willie Wonka, quan era petit, portava una ortodòncia tremenda col·locada pel seu excèntric pare dentista. Molts infants, avui en dia, porten ortodòncies i l'alumnat de la vostra aula no n'és una excepció. Explicar les experiències, les anades al dentista, la necessitat d'higiene... serà un interessant exercici d'expressió oral. Amb l'elevat preu del tractament podeu crear i resoldre interessants problemes de matemàtiques.

•Parlant d'higiene bucal, serà un bon moment per repassar com ens rentem les dents, com utilitzar correctament el fil dental, quin tipus de pasta dentifrícia fem servir... Si ho creieu convenient, feu que els nens i les nenes portin de casa els tubs de pasta i els raspall i porteu a terme una "rentada col·lectiva de dents i boques".

2.3. Observació d'elements relacionats amb el relat cinematogràfic

○L'estructura narrativa

El film presenta una complexa estructura narrativa dividida en dos parts.

La primera consisteix en un seguit d'accions paral·leles que salten des de la casa d'en Charlie fins a la fàbrica de Willie Wonka. Per un costat veiem com s'amaguen els cinc bitllets d'or dins les rajoles de xocolata i es distribueixen per tot el món. Per l'altre coneixem en Charlie, el jove protagonista, i la seva humil família. Paral·lelament també assistim a la progressiva aparició dels bitllets premiats a través de diferents mitjans de comunicació com la televisió o els diaris.

Les escenes protagonitzades per Charlie i els seus avis també permeten fer la presentació de l'excèntric Willie Wonka a través d'una sèrie de *flashbacks*. Descubrim així com va fundar la seva fàbrica, alguns dels seus dolços invents (el palau de xocolata, el gelat que no es desfà mai...), però també el moment en què es tanca la fàbrica perquè Wonka desconfia dels seus treballadors o la difícil relació amb el seu pare.

En aquesta primera part hi ha una tercera acció paral·lela que es refereix al pare de Charlie. Gradualment anirem descobrint quina és la seva feina (obrer d'una fàbrica de dentífrics) i com l'acaba perdent per culpa d'un robot. Tan sols així es justifica la pobresa, a nivell econòmic, de la família de Charlie.

La segona part de *Charlie i la fàbrica de xocolata* comença un cop els protagonistes entren dins la fàbrica de Wonka. A partir d'aquí l'acció és lineal, ja que totes les històries conflueixen en una sola trama: la visita a les fantàsiques instal·lacions xocolateres i la progressiva desaparició dels nens participants, restant només en Charlie i el seu avi. Finalment l'acció es mourà entre la casa bohèmia del protagonista i la fàbrica de Wonka fins a la sorprenent resolució final.

○Els personatges

- Charlie: nen encantador, fill d'una família molt pobre. Fascinat per la presència de la gran fàbrica de xocolata. Trobarà el bitllet daurat que li canviarà la vida.
- Pare: treballador honrat abocat a l'atur com a conseqüència d'un malentès progrés industrial.
- Mare: persona càlida i acollidora que procura tirar endavant la família.
- Avis: quatre iaies entranyables que fan vida dins del llit i que aconsellen el seu estimat nét.
- Avi Joe: antic empleat de Willie Wonka. Serà l'acompanyant de Charli en la seva aventura dins la fàbrica de xocolata.

- Willie Wonka: estrany personatge creador de mil i un dolços que decideix mostrar les instal·lacions de la seva fàbrica a un reduït però afortunat grup de nens i nenes d'arreu del món.
- Pare de Willie Wonka: dentista molt eficient obsessionat pel lluïment de la dentadura perfecta del seu Willie. Aquesta obsessió traumatitzarà el seu fill que es separarà d'ell durant molts anys.
- Veruca Salt: nena rica molt consentida que acabarà molt malament a mans d'uns selectius esquirols.
- Augustus Gloop: nen golafre molt aficionat a les salsitxes i la xocolata. La seva gana immensa li comportarà greus problemes.
- Violet Beauregard: especialista en records, entre els quals el de mastegadora de xiclets. Com a conseqüència del seu caràcter impertinent i d'un xiclet fatídic canviarà de color.
- Mike Teavee: jugador compulsiu de videojocs. Fred i calculador, serà teletransportat dins la pantalla d'un televisor.
- Umpa Lumpa: éssers de mida molt petita provinents d'un país remot al qual Wonka ha ofert la possibilitat de treballar dins de la seva fàbrica de xocolata.

○Els espais i el temps filmic

Dins del petit poble d'en Charlie, una vila típicament anglesa de cases adossades, trobem els dos espais principals de la pel·lícula: la casa d'en Charlie i la fàbrica de xocolata de Willie Wonka. Les dues estan connectades per una llarga avinguda.

•**Casa d'en Charlie:** encantadora construcció situada dalt d'un petit turó. Està col·locada en un dels extrems del poble (just el contrari de l'immensa fàbrica de Wonka). És un petit edifici que es desmarca de les altres cases adossades per la seva estilització. És una casa d'estil expressionista on dominen les línies diagonals i espirals. Està construïda amb materials senzills, essencialment fusta, la qual cosa fa palesa la pobresa dels que hi viuen. L'interior consta d'una sola sala que fa les funcions de menjador, cuina i dormitoris dels quatre avis d'en Charlie. La sensació causada, però, és la d'un lloc confortable i amb caliu.

•**Fàbrica de Xocolata:** és una immensa estructura industrial que aïlla Willie Wonka de la resta del món (de la mateixa manera que el castell d'*Eduardo Manostijeras* protegia el protagonista, per citar un exemple del mateix director).

Consta de diferents parts:

-Pati d'entrada: immensa extensió buida que es podria equiparar al fossar d'un castell.

-Vestíbul: gran espai d'entrada on els protagonistes infantils es presentaran a Wonka. En un altre moment serà utilitzat com a consulta psicoanalista.

-Jardí de sucre: paradís dels dolços que fa les delícies de grans i petits. És el lloc on els Umpa Lumpa fabriquen la deliciosa xocolata Wonka. Està travessat per un riu de xocolata.

-Riu de xocolata: s'inicia al jardí de sucre i continua per diferents conduccions que permeten processar la xocolata.

-Sala d'invents: nau plena d'aparells i mecanismes que permeten portar a terme els imaginatius invents de Willie Wonka.

-Sala de selecció de nous: espai circular ocupat per esquirols encarregats de seleccionar les millors nous. Al seu centre hi ha un forat al qual s'aboquen els fruits dolents.

-Ascensor de vidre: cub de vidre que compta amb un sistema de propulsió propi. Aquest mecanisme li permet fer tota mena de moviments per dins de la fàbrica. També pot sortir a l'exterior.

-Sala de televisió: gran espai blanc de forma indefinida. S'hi accedeix per una rampa descendent. Just al centre hi ha una butaca i una televisió.

Aquests són els espais bàsics, però n'hi ha d'altres força interessants:

-Fàbrica de dentífricis: instal·lació grisa, freda i asèptica formada per una rutinària cadena de muntatge.

-Palau de Xocolata: està construït a partir de maons de xocolata i és similar al Taj Mahal. És molt sensible a la calor i s'acaba fonent.

-Les diferents zones de procedència dels nens i nenes que han guanyat el premi: una carnisseria austríaca, un palau anglès, unes cases unifamiliars típicament americanes i l'estilitzada casa d'en Charlie.

El **temps** també es pot dividir en dues parts, les mateixes que l'estructura narrativa. A la primera part el temps és imprecís i permet explicar des de com s'elabora la xocolata fins a l'aparició dels bitllets daurats a tot el món. La segona part té un temps més concret, ja que es centra en les peripècies, que s'esdevenen aproximadament en un dia, dels nens i les seves famílies dins de la fàbrica.

2.4. Observació d'elements relacionats amb el llenguatge cinematogràfic

Destacar algun element significatiu de la pel·lícula

Charlie i la fàbrica de xocolata destaca pels seus excel·lents efectes visuals. Aquests són un element imprescindible per donar credibilitat a la fantàstica novel·la de Roald Dahl. Utilitzant diverses tècniques antigues com el croma, o pantalla verda, fins l'animació digital de més actualitat, els creadors del film donen vida als milers d'Umpa Lumpa que, en realitat, estan interpretats per un sol actor. També destaca la creació de l'immens decorat del jardí dolç i el seu riu de xocolata, o l'ascensor de vidre que viatja pels mons més inversemblants sorgits de la ploma de Dahl.

La pel·lícula compta també amb quatre fragments musicals molt divertits que es corresponen a la desaparició o transformació d'un dels nens protagonistes. Les cançons estan interpretades pels Umpa Lumpa i expliquen el perquè dels fets esdevinguts als protagonistes. A nivell musical es tracta d'unes excel·lents composicions de Danny Elfman, el músic habitual de Tim Burton, que recicla la seva experiència al capdavant de la banda rockera Oingo Bongo. L'estil de les seves peces oscil·la entre el pop, el rock, el funk o el disco, gèneres que proporcionen a les cançons un vessant lúdic que s'allunya de la típica producció Disney. Les coreografies també estan molt treballades i fan referència a alguns dels millors moments del musical: les coreografies aquàtiques d'Esther Williams, les geometries de Busby Berkeley o les innovacions de Bob Fosse.

2.5. Activitats de creació i recreació d'alguns elements i/o temes de la pel·lícula: propostes de creació plàstica, literària, audiovisual.

- Recollim materials de rebuig – a poder ser de grandària tan petita com els taps que utilitza en Charlie – i fem diferents construccions. Cada una ha de tenir un projecte previ (disseny dibuixat, materials a utilitzar...) sobre el qual basar-nos a l'hora de realitzar el treball. Aquesta proposta es pot dur a terme de manera individual o en petits grups. També pot comptar amb l'ajut dels pares (sempre que aquest no sigui massa evident). Amb els diferents resultats, munteu una exposició al vestíbul de l'escola.
- Quan Charlie camina pel carrer, olora l'aroma a xocolata que surt de la gran fàbrica. Partint d'aquesta sensació, podem treballar el sentit de l'olfacte amb productes com la colònia, la xocolata, el cafè... Juguem a endevinar olors amb els ulls tapats. Si ho trobem adient i engrescador, continuem l'experiència treballant en diferents sessions amb el tacte, l'oïda, el gust...
- Willie Wonka convida tota la colla a passejar pel magnífic jardí fet dels dolços que hi ha dins de la fàbrica. Convideu també els nens i les nenes a construir una *maqueta dolça* (d'un jardí o de l'ambient que decideixin) amb caramels, galetes, xocolata... Primer caldrà fer un disseny el més acurat possible, així com una relació del tipus i quantitat de materials a utilitzar per

construir la maqueta. Per últim, com a fi de festa i després d'haver-la fotografiat, mengeu-vos-la entre tots. Bon profit!

- El jardí de Willie Wonka és ple de caramels i *piruletes*. En gran grup, dissenyeu diferents tipus d'aquest dolços. A continuació feu-los en relleu (grans i amb pal) utilitzant materials diversos, com ara paper de seda o de cel·lofana enrotllats. Pengeu les vostres creacions dolces a la paret amb etiquetes que expliquin els gustos agosarats o els poders màgics que tenen cada un d'ells.

- La gran gòndola navega ràpidament pel riu de xocolata portant un content Willie Wonka i uns convidats sorpresos i força espantats. Proposeu als nens i nenes que dissenyin vaixells diversos amb decoracions ben atractives i que els bategin amb un nom potent i sonor. El vaixell de cada nen/a ha de tenir marcada una ruta pel món amb escales a diversos punts o ciutats del planeta. Aquí s'iniciarà un acurat treball de recerca individual en què cada alumne/a haurà de presentar un mapa i la informació recollida, que pot ser en forma de dossier, mural o el disseny que decidiu amb el grup classe. Amb els resultats, munteu una exposició.

- Els simpàtics i estrambòtics Umpa lumpa vivien en un país on hi havia animals terribles. Provoqueu la imaginació dels nens i de les nenes demanant que inventin i dibuixin bèsties tremendes. A continuació, hauran d'escriure quines desgràcies provoquen aquests animals i quines solucions caldrà posar en pràctica per solucionar-les o prevenir-les.

- Els eficients esquiroles són uns magnífics seleccionadors d'avellanes, i la Veruca Salt serà considerada com una avellana podrida i llançada pel forat. Les avellanes ens orienten vers suggeriments diversos relacionats amb els fruits i les fruites. Confegir un llistat de fruits secs i fruits carnosos; visitar una botiga de fruits secs o la fruiteria del barri; descobrir les delícies del massapà en tortells, panellets, torrons i figuretes de la diada de Reis; degustar i analitzar els ingredients de melmelades i sucs de fruita... poden ser alguns dels possibles treballs. Si tracteu un tema tan apetitós i dolç, acabeu l'experiència amb un bon berenar en el qual, fins i tot, poden participar-hi els pares.

- Els esquiroles són els protagonistes d'una de les parts més divertides del film. Inicieu una recerca sobre aquests animals acompanyada d'una bibliografia (portada a terme pels nens i nenes a la biblioteca de l'escola) de contes o de llibres de coneixements en què apareguin esquiroles.

- La Veruca Salt acaba sent engolida pel recollidor de deixalles. Els ajuntaments del nostre país i la majoria de ciutadans estan fent un esforç en la recollida selectiva de les escombraries. Sota el títol *Seleccionar les deixalles. Cada resta al seu lloc*, inicieu a l'aula un treball en què els diferents contenidors de recollida siguin els protagonistes. Repartiu els/les alumnes en parelles o trios. Disposeu d'un ampli llistat de deixalles i jugueu a veure quin grup té més encerts a l'hora de dipositar-les en el contenidor

adequat. El mal comportament de la Veruca Salt pot ajudar a convertir-nos en millors ecologistes.

- L'ascensor de vidre de Willie Wonka és molt ràpid. Molts de nosaltres ens desplaçem per les interioritats dels edificis utilitzant aquests aparells. Indaguem el funcionament dels ascensors i les seves normes de seguretat.
- Parem atenció en altres aparells que fem servir sense gairebé adonar-nos. Procurant elegir els de funcionament més assequible, fem una tria i descobrim també com funcionen. Procurem buscar assessorament tècnic a llocs tan propers com a la botiga d'electrodomèstics del barri.

- En Mike Teavee és un addicte a la tele i els videojocs. Cada alumne/a haurà de presentar el programa televisiu que més li agrada i justificar el perquè. Per portar a terme aquest suggeriment, caldrà demanar sinceritat a tots els nens i nenes. Si hi ha més d'un/a alumne/a que ha triat el mateix programa, formeu els grups convenients.

- Si estireu una mica més del fil, parodieu alguns programes de la tele o bé munteu i presenteu un telenotícies d'humor o amb notícies agradoses.

- En Mike Teavee és teletransportat. Sota l'encapçalament "Si tingués un teletransportador", ofereix la possibilitat màgica que els nens i les nenes puguin "transportar" allò que els complagui. Sense ser paternalistes i permetent algun benefici propi i personal, adreceu el suggeriment cap al transport de coses tan necessàries com aigua a llocs desèrtics, esvair la pol·lució... etc.

- A la pel·lícula, els Umpa lumpa són els protagonistes d'uns "moments musicals" xocants i divertits. Un d'aquests moments es transforma en la presentació d'un seguit de grups de música pop. Parlar sobre les preferències musicals de cada un dels nens i nenes de l'aula; buscar informació sobre els conjunts, cantants o compositors escollits o comprendre i traduir, si és el cas, les lletres, pot convertir-se en un bon suggeriment per treballar l'expressió oral i escrita. Aquesta proposta es pot portar a terme en equips de dos o tres alumnes amb l'afegit que s'ha d'establir prèviament una guia que ajudi l'alumnat a l'hora de desenvolupar la recerca. Durant l'exposició a la resta de la classe, cada equip pot arrodonir la presentació amb fragments musicals, pòsters...

- El vidre de l'ascensor està construït amb un vidre molt transparent i Willie Wonka hi ensopega més d'una vegada. El nostre entorn és ple d'objectes transparents, opacs i translúcids. Amb l'ajuda del diccionari, si cal, proposem als/a les alumnes que defineixin les característiques dels diferents materials i iniciïn un llistat d'objectes a partir d'aquestes entrades. Porteu alguns d'aquests objectes a l'aula i experimenteu amb la llum. Amplieu l'experimentació amb objectes que reflecteixin la llum.

- Jugueu amb els nens i nens a "La gallina cega" amb els ulls tapats i amb diferents materials (mocador de tela opaca, de tela transparent, de tul, bossa de plàstic transparent, de la brossa negra...) i descobriu les diferents possibilitats que ofereix aquest joc.

3. La pel·lícula i ...

Un treball per Projectes: La Xocolata

A continuació us oferim unes quantes idees que us poden servir si voleu iniciar un treball utilitzant aquesta metodologia.

1. Idees per treballar el Projecte

Fer una recerca de curiositats sobre la xocolata.

La història de l'arbre del cacau.

La vainilla. Orígens i utilització.

La planta del cacau.

Els orígens de la xocolata. Història.

El procés d'elaboració.

Tipus diferents de xocolates. Analitzar la composició d'algunes de les marques més populars.

Productes elaborats o que contenen xocolata: bombons, pastissos, figures, gelats, begudes, etc.

Els principals mestres xocolaters.

La mona de Pasqua i la seva evolució.

Recull de receptes dolces.

Roald Dahl i la xocolata.

Poemes sobre la xocolata.

Evolució del conte de Hansel i Gretel. (En català, Ton i Guida.)

Aprendre i descobrir la història de la cançó del Cola – Cao.

La xocolata i el comerç just.

Descobrir la xarxa de distribució d'un producte (a partir de la xocolata de l'empresa visitada).

L'altra *xocolata* (per a grups de Cicle Superior de Primària o Secundària).

4. Altres recursos

4.1. La xocolata al cinema (Compte! la majoria d'aquestes pel·lícules són per a públic adult).

Un mundo de fantasía, de Mel Stuart (1971)

Chocolat, de Lasse Hällstrom (2000)

Charlie i la fàbrica de xocolata, de Tim Burton (2005)

El moderno Sherlock Holmes, de Buster Keaton (1924)

Pasion devoradora, de Giles Foster (1988)

El agente secreto, d'Alfred Hitchcock (1936)

El festín de Babette, de Gabriel Axel (1987)

Como agua para el chocolate, d'Alfonso Arau (1992)

Fresa y chocolate, de Tomás Gutiérrez Alea i Juan Carlos Tabío (1994)

El cebo, de Ladislao Wajda (1958)

4.2. Lectures que s'hi poden relacionar

M'agrada la xocolata. Davide Cali Evelyn Daviddi. Tuscania Ed.

El nen. Roald Dahl. Ed. Empúries.

Charlie i la fàbrica de xocolata. Roald Dahl. La Magrana .

Pasión por el chocolate. Trish Deseine. RBA.

Les fantingoses receptes de Roald Dahl. La Magrana.

El librito del amante del chocolate. Jennie Reekie.

El chocolate: regalo de los dioses. Ed. Mediterrània. Per encàrrec de Nestlé España S. A.

La xocolata. Trinitat Gilbert. Ed. La Galera.

4.3. Bibliografia i enllaços a internet sobre el tema

Enllaços a internet

Sobre Roald Dahl:

http://www.xtec.es/recursos/lit_inf/dossiers/dahl/ (català)

http://es.wikipedia.org/wiki/Roald_Dahl (a la wikipèdia en castellà)

<http://www.roalddahl.com/> (oficial en anglès)

<http://www.roalddahlfans.com/index.php> (anglès)

Sobre Tim Burton:

<http://www.imdb.com/name/nm0000318/>

<http://www.timburton.com/> (plana oficial)

Sobre la xocolata:

Museu de la xocolata: <http://www.patisserie.com/>

Visita virtual al museu:

<http://www.patisserie.com/ct/museuvirtual:CosMuseu/museuvirtual>

Saló de la xocolata: <http://www.saloxocolata.com/>

4.4. Cançons populars

-La xocolata estava molt calenta

-Cançó del Cola-Cao

MATERIAL ADREÇAT A L'ALUMNAT

Construeix el teu àlbum de cinema o l'espai web.

Fitxa tècnica

Sinopsi

5.1. Busca la caràtula a Internet i enganxa-la aquí

5.2. El que recordo de la pel·lícula i vull comentar (comentar una seqüència, un pla, un moment, un gest que ens ha emocionat...).

5.3. Què n'opinen els altres (recull d'opinions d'altres companys, familiars, amics, fòrums a Internet sobre el film...).

5.4. Les imatges que m'han agradat: reconstruir, comentar, buscar fragments, dibuixar...

5.5. Amb què ho relaciono

Buscar notícies, fets quotidians, imatges que es relacionin amb el tema de la pel·lícula.

Autors: Lola Casas i Jesús González